

Мъко бяха привършили с вечерята у джамбазите, когато кучетата на двора се разлаяха

- Кои ли ще да е в тази мразовита вечер - я някой закъсал, я някой гостенин. - питаше се и сам си отговоряше Шабан Личов джамбазина, приканвайки с поглед жена си Зюмбюла да провери кой е. Тя бързо се върна и още от вратата му съобщи.

- Стоил Усинов е, иска нещо да приказвате ама не ми каза какво, ще чуем всички, рече.

- Ами че да влиза, да казва какво е.

До вратите на гостната застана среден на ръст млад мъж, от студено време бялото му лице беше порумялено, а къдравата му коса се бе слежала от вълнената шапка, която с една ръка държеше, а с другата се опитваше да даде някакъв порядък на косата си.

- Добър вечер - поздравя той.

- Добра да бъде - отвърна му Шабан, недоумявайки с търговския си нюх какво ли ще да води този млад мъж при него. - Мили напред, заповядай, седни. Сипете му едно вино да се загрее. Е кажи сега какво те води насам?

- Ами то ние със Севда искаме да се оженим, от няколко месеца си имаме приказка, както се казва и решихме да направим тази стъпка. Та, както му е редът, аз съм тук сега да питам дали ще разрешите, чичо Шабане, лелю Зюмбюло, да гоидат наши годежари.

В стаята настъпи тишина, никои не беше очаквал, че единствената им дъщеря ще се залюби със сина на Усин музиканта и Кева певачката.

- Слушай сега, момче - започна джамбазът - сега отговор не можем да ти дадем пък и ти трябва да знаеш че трябва да си възрастен от вашия род да гоиде, такъв е обичаят.

- Зная какъв е обичаят, но ние така решихме със Севда - отвърна Стоил.

- Ама вие с нея не можете да решавате сами ей така. И още повече, сега да може да ти се отговори. Ще се съберем нашите, ще поговорим с момичето, пък сетне ще видим.

- До седмица, десетина дни, ще знам ли отговора ти?

- Да, дотогава ще го имаш.

С това посещението на Стоил у джамбазите приключи.

Стоил е от семейство на музиканти. Не живеят заедно вече десетина, дванадесет години. Баща му Усин Кемалов свиреше на цигулка, по събори и панаири, но един ден реши да замине в чужбина и не се върна. Майка му спря да пее, тя също ходеше по панаири, и се захвана с кърска работа, което учуди мнозина. След това ѝ решение някой подигравателно ѝ викаха "кърската певица", но тя не им обръщаше внимание, само отговаряше, че е можела да живее като чорбаджийка.

Стоил няма дарбата на музикант, но има друга дарба, която му донесе уважението и признанието на хората в градчето. Той рисува, занимава се и с дърворезба. Тъкмо беше завършил техникума по архитектура и дизайн, когато му предложиха работа в новото читалище. Справи се с всичко - от ръцете му не убягна нищо. Сложи и нови картини, повечето бяха негови, украси сцената.

Там в читалището за пръв път видя и Севда, която участва във фолклорния състав, първа солистка е. Запленен го гласа и най-напред. Рисуваше в другото помещение, но с нетърпение чакаше да спрат, за да види кое е момичето с такъв глас.

Севда го изпревари. Тя пък искала да разбърка е и измайсторил новите картини, как така е решил да промени всичко. Още докато говореха, между тях пламна огъня на любовта.

Севда е израснала в богато семейство. Джамбазите им викат, търгуват с добитък. Като единствено дете, дълго чакано да се появи на белия свят, Севда бе обградена с особени грижи и много обич от самото раждане. За нея се правеше винаги най-доброто. Израсна стройна, красива мома, с дълга кестенява коса и катранено черни очи открояващи се на бялото ѝ лице. Мнозина ергени залитаха по хубостта ѝ, но не получиха отговор на желанието си. Стоил не беше между тях, обратно - Севда все търсеше повод да отиде до него, да го попита нещо...

Няколко дни след посещението на Стоил, в дома на Шабан се бяха събрали на съвет. Там бяха двамата му братя Вейсел и Нури, сестра му Зейна. Говореха си шумно, само баба Салима млъкеше.

- Кажете какво да правя, цял живот тичах и се бяхтах, по пътищата съм спал да мога да опазя това което ни остави баща ни, да мога да го умножа, че да има за всички и най-вече за нея, а то какво излезе - дъщеря ми да иска сина на Кева и Усин дете не се знае ни къде е, ни дали е жив. Не, това няма да стане, и неби да става, сиромаси са те не са за нас.

Другите, свикнали да се съгласяват с него като водач кимаха в знак на съгласие.

- От утре, повече никакъв хор, никакво читалище. Предният петък на пазара Муса ми подрече за неговото момче, сега на тоя пазар ще го покана у дома и да я свършваме тая работа.

В тоя момент се обади старата Селима.

- Досега слушахме, че момчето е бедно, че си се бяхтал, по пътищата си спал, че ще се орезилш едва ли не от това че ще се съберат младите. Добре, ама това са само твои приказки. На тебе може да ти е добре да се събереш с Мусата да си търгувате заедно ама....

Замълча старата и сякаш щеше да спре дотук, но тя само хвърли поглед навънка и току продължи:

- Ти нали пита момичето, то ти каза, че на сърце ѝ е Стоил. Пък и хубавец е момчето. А тоя на Мусата - хем нисък, хем неграмотен, па и май обича да си пийва.

Казват, че гюрултия вдигал в хоремага на Мето. А за Стоил - какво уважение от хората. Дарба има момчето, учи, завърши, работа има, какво повече?

Е, ще им помагаш в началото, една дъщеря имаш. Па ако момчето се съгласи прибере ги тук, къща голяма имаш.

- Добре, мале, ами ако я остави като баща си и си вдигне шапката нанякъде?

- Ти злото не викай и за греховете на Усин не бери грижа. Кои каквото прави, някъде горе му се пише и все някога си плаща. Гледай сяка сетенето си, защото женската челяд, мале, е като гълъб: сега е при тебе, до час е при комшията. Ако се опиташ да го затвориш, започва да лине. И не забравяй - ние също сме били сиромаси.

- И какво, до къде стигнахме - с по-лек тон заговори Шабан.

- Аз мисля да идем всички на тържеството в читалището пък да видим на място какво, що е и тогава ще решим. Какво ще кажете? - попита Зюмбюла.

На коледното тържество преди да започне програмата всички се любуваха на красивите картини в изящни рамки, правени от Стоил.

Когато вдигнаха завесата и представлението започна, в дълбочина на сцената се откри голяма картина на красива девойка, олицетворяваща идващата Нова година.

Всички присъстващи познаях в девойката солистката на хора Севда, облечена в бяла рокля с разпусната коса и изопнати леко напред ръце, сякаш канеше хората на пиршество. Така Стоил виждаше новата година, на която възлагаше много надежди. Наред с това се носеше и омаята от гласа на Севда, изпълващ душите на хората със святост, с надежда за по-добър живот, с любов.

- Тая работа без любов не става, Шабане - каза Зюмбюла. - Не ги спирай, спомни си как бяхме ние с тебе, после колко дълго я чакахме... Не би да да и отнемеме щастието

Като свърши програмата, Севда доиде при своите. Всички я поздравяваха за хубавото пеење, когато при тях доиде и Стоил. Пръв към него се обърна Шабан

- Моите поздравления, Стоиле, много хубаво рисува, нека и от нас циганите да има такива хора. А дърворезбата също ти я правиш, нали? Погледна Севда и довърши.

- Кажете на вашите да пращат годежари, сетне ще решим какво да правим. Всички които бяха около тях изръкопляскаха Стоил и Севда целунаха ръка на Зюмбюла и Шабан. След три дни се прибра и Усин.

Някои може да не вярват, но около рождество Христово стават чудеса - само трябва да вярваме и да се обичаме.

Годеж на Коледа

ALEXANDER ZATAREV 2006

© Александър Захариев